

NEVTELENEK

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	50 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
3 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

Tel.: 1000

Egyes szám: hétköznap 2 f.

Vasárnap 4 f.

Felelős szerkesztő és leltárlajdonos: Baranyay Lajos.

A névtelen világháború.

Milyenek voltak a régi magyar asszonyok?...

levelék piszkos áradata mindenkor a rágalmazás szolgálatában állt; a háboru óta azonban egyszerűen türhetetlen már gyanúsító és rágalmazó hadjárata. A névtelen levelek ujabban özőnével lepik el a hatóságokat, különösen a hadvezetőséget s vádolnak, besugnak, lelepleznek a névtelenség köpenye alatt. S mikor a hatóság megindítja a vizsgálat, a meg rágalmazottak becsülete fehéren kerül ki a névtelenezők piszkos kohójából, ók azonban csendesen meglápolnak s nincs bátorságuk, hogy helytállanak tettükért.

A minap történt, hogy városunk több becsületes iparos és kereskedő polgárának kellemetlenkedett a névtelenezők eléggé el nem ítéhető gázsága. A hadisegély szintén napi témája ezeknek a vakondoknak. Az irigység, a rosszmájúság napnap után bevadól nehányat, a kik szerintük érdemteleneke a hadisegélyre. Hát még az újságok mennyi névtelenu levelet kapnak. A gyávák valósággal agyonnévtelenezik őket, jöllehet gyakran megkapják érte a méltó kioktatást. Természetesen hasztalan. A rosszakarat, az irigység, a rágalom továbbra is vádol, piszkol, sárral dobál.

Igazán ideje volna már egyszer kipuhatolni egyet a gyáva rágalmazók közül, s példaképen a legkérelmetlenebb büntetéssel sújtani, hogy valamennyinek elvegyék a kedvét a névtelenező komisszagtól.

A névtelen levélíró az emberek sóprédéke, a gyávák gyávája, az irigyek irigye, a rosszakarat megtestesülése. A névtelenezőkre nem lehet méltó kritikát mondani, a legenyhébb, amit mondhatunk, hogy: -pufj.

Hetek óta a helyzet változatlan-ságáról szólnak a hivatalos jelentések. Csupán kisebb harcokról számolnak be. A közönség természetesen türelmetlenkedik. Neki mindennap nagy harc kellene, nagy győzelem, sok fogoly. Mikor aztán kissé higadtabban gondolkodik, akkor belátja, hogy a hadvezetőség a legjobb akarat mellett sem szállíthat neki naponként győzelmet, fogoly ezredeket, ágyut, puskát halomszámba. Több milliós hadsereget lehetetlenség máról-holnapra tönkretenni, vagy megsemmisíteni.

A küzdelem az oroszokkal

megszakítás nélkül tart. A németek fáradhatatlanul folytatják hadműveleteiket s nem engednek időt arra ellenfeleiknek, hogy teljesen összeszedhesék magukat. A Sochacev melletti ütközet, külföldi semleges lapok állítása szerint, érzékeny rést ütött az orosz hadseregen. Elvezítette legjobb csapatait s most ezek nélkül kénytelen fölvenni a harcot s ha lehetséges folytatni az offenziát. Ez pedig jelentős dolog, azt jelenti, hogy Oroszország számbeli fölénye lassanként kezd eltűnni, de ez már a vég kezdete. Oroszország egyelőre alul van, mert amíg újból hareba állíthatja az ujjoncook százezreit, vagy millióit, míg azokat kitaníthatja és főszerelheti, s k idő telik el, és hogy a helyzet olyan lesz e még, hogy a mai vonalon maradhatnak az oroszok, kétséges. A Sochacev melletti orosz vereséghez csatlakozik a Jakobony melletti kudarc is. Ezzel megdőlt a bukovinai offenzíva. Bár az oroszok elkeseredetten küzdöttek s latba vetették minden tartalékukat, az osztrák-magyar seregek szuronnyrohamának ellenállni nem tudtak. Az ágyuk tűzében egész orosz zászlóalj megsemmisültek meg. — Az utóbbi napokban kissé szünetelt a harc, ám ez a két orosz kudarc, érezteti hatását az egész északi harctéren.

A nyugati harctéren
csak kisebb esetepaték voltak olyan ntéktelen harcok, aminek már öt hónapja folynak a franciák és németek között. Egyik napon a németek elveszítettek egy lövészárkot, úmde másnap ugyancsak visszafoglalták azt; ilyen tusák közepette néznek egymással szembe már közel fél esztendője. Csak az a csodálatos, hogy még nem fáradtak bele. Erre igazán alkalmazható Hindenburgnak ismert mondanása: az birja tovább ezt a mőndelmet, akinek jobb, erősebb idegei vannak. A németek feltétlenül birják ezt az idegőli harcot, ám a franciákon már mintha kezdene mutatkozni az elernyedés, a kifáradás. Kiténő példa erre a következő eset: Párist a napokban egyik éjjel izgató tartalmu plakátokkal árasztották el. A proklamációban erőlyesen sürgették a békét s egyben leleplezték a hazudozó entente-sajtót, mely hazug győzelmi híreivel csak félrevezeti a világot. A plakát legnagyobb szenzációja persze a német katonaságról szóló dicsőret volt, mely miatt aztán nagyon haragszunk a németgyűlöliő nacionalista lapok s halált kiáltanak a békebarátok fejére.

Az angolokat,

főleg Londont alaposan megijesztették a Zepelinek. A háboru gonosz szelleme, Anglia azt, hitte hogy majd szépen madártárlatból fogja végignézni ezt a nagyarányú borzalmas, öldöklő emberirtást, ám a németek vannak olyan élelmesek és ügyesek, hogy ne hagyjanak békét a legalattomosabb, a legrosszabb máju ellenfeinek. A hírhedt Zepelinek emberben és egyb-ként annyi kárt okoztak már, hogy méltán rémek kezdenek lenni az entente kalmársszellemű lelkiismeretének.

A törökök

nemcsak a szárazföldön érnek el nagyobb sikereket; legutóbb egy angolágyunaszádót súlyesztettek el a török parti útegek a Sat El-Arabnál lefolyt ütközetben.

Olyan jölöső örömmel olvassa a mai ember azokat a régi, öreg írásokat, mert megtudja belőlük, hogy a régi magyarok mennyi és milyen szép erénnyel, virtussal dicsekedtek.

Igy például mostanában olvastam egy derék könyvet, melyből láthatjuk, emelkedettlélekkel szemléljük, hogy:

Milyenek voltak is a régi magyar asszonyok!

Őnfelelőző munkát végeztek a mi magyar asszonyaink a ház körül, de aztán, ha arra került a sor... uriaszonyok is tudtak ám lenni.

Különösen két ilyen régi magyar asszonyról emlékezik meg Károly János nagyprépost, c. püspök munkája.

Az egyik Fiáth Zsófia, a másik hős asszony Barkóczy Borbála, gr. Cziráky József hitvese.

Olvassuk pl. hogy Fiáth Zsófia asszony milyen vallomásokot tesz az ő végrendeletében:

„Isten, világ tudja, hogy szegény, Istenben boldogult uram, midőn eljött, husz forintnál többet nem láttam; két esztendő mulva pedig minden jószágunkat lefoglalták, ugy hogy intereses pénzzel kellett hozzájutnom, azon pénzt se láttam volna, mivel akkor török háboru lévén, ugymint 1718. esztendőben, hanem atyámtól jutott részt kölöttem, aztán sört, bort árultam, éjjel-nappal kenyeret eladni sütöttem, ételt kétfülű fázakkal főztem és garas számba eladtam. Borral, vajjal, sajittal Nándorfehérvárra kerestkedtem és látván: szükségemet, oly soványan éltem, hogy a kávé alját megszártítottam s ötször hatzár is arról ittam és valaminek hasznát láttam, kereskedtem ugy, hogy éjjeli nappali fáradással éltem. Ha kurirrok gyűttek, sokszor háromszor-négyszer is főztem és a ruhának legalább valójában jártam, csak hogy gyermekimnek jövendőre kereshessek. Uram halála után megmutattam, hogy három annyit is szőrtöttem.”

De ugyanő tudott uriaszony lenni. 1744-ben ír fiának, hogy „a táblára hat lovon jöttem föl... az kocsnak és főlajtárnak egyaránt való ruhájuk legyen.”

Az ilyen asszony meg is érdemi,

SOVEGJARTO vaszonarubaza. Barátok épülete.

Nagy választék fehér és szines zsinór barchetből szőnyeg, takaró, paplan, kanaváson, lepedő, abrosz, törülköző stb.

olcsó szabott árak mellett.

hogy uriaszony léhessen, mikor kell.

A másik ilyen hős asszony pl. Barkóci Borbála grófnő, gróf Cziráky József hitvese. Férje Prága ostrománál esett el. Az elhalt férj birtokaiba idegenek ültek be. Borbála grófnő maga vezette a kenyeri gazdaságot, osztotta ki a parancsot, ügyeit az aratásra, kaszálásra és nyomtatásra. Anyja volt a cselédeknek. Korán kelt; rávette a ködmön, kiment az istállóba és sorba fejte a teheneket stb. Aztán egyszer felfegyverezte cselédeit vasvillákkal és vezette a szomszéd faluba - Czirákra, és a vasvillás brachiummal kiverte a Bezeredyeket az elfoglalt kuriából. Két dolog maradt meg utána; a hálás kegyelet és a ködmön, melyet Dénésfán őriz a Cziráky-család. (S. H.)

HIREK.

Napló.

Akik a férjeiket elkísérik a háborúba.

Masíroznak a katonák le a vasút felé. Csukaszürkeben vannak mindnyájan, teljes felszereléssel. Egy csomó gyermek, fiu, leány kíséri őket. Közvetlen mellettük, a soroktól egy-egy lépéssnyire bandukol egy leány, egy asszony; az egyiknek a huga, a másiknak az öreg édesanyja, harmadiknak a felesége, némelyiknek eljött még a kis fia-leánya is, hogy ott a vasuti állomás előtt még egyszer megölelje, megcsókolja az édesapját, mielőtt az elmenne a csatába harcolni a hazáért messze Galiciába, rögös Szerbiába. Valami megható, valami szívet bizsergető látvány ez! Könyveszemű asszonyok, lassan sirdogáló kicsi gyermekek — s vigan, nótaszóval masírozó, élszánt katonák; felejthetetlen kép,

mely talán egy egész életre beleszövidik az ember emlékezetébe. Még nem indul a vonat, de már vonulnak be a katonák a kijelölt vagonokba, az asszonyok, gyermekek lassanként elmaradnak, megállnak a kerítés mellett s úgy néznek nagy vágyakozással szeretkeik után. Am a sorból kiválik két fiatal asszony. Arra mennek, mérre a katonák. Mintha ők is a harc-térre indulnának. Nem csaló-dunk, csakugyan odamennek. Elmennek a férjeikkel; nem akartak elválni azoktól, kikhez a szeretet fűzi őket. A katonai hatóság a férjükhez ragaszkodó, két lelkés fehérvári asszonynak megengedte, hogy elmenjenek a harc-térre s ha nem is karddal és puskával, de mint ápolónők szolgálják a hazát, ápolják a sebesülteket, talán az urukat, a férjüket. Régen a Rozgonyi Csellék, a Dobó Katikák, a Kanizsai Orsolyák kardot kötöttek, s úgy küzdöttek vitézül, mint magyar asszonyokhoz illik, de ugyilátszik még nem vezett ki a híres magyar vér a magyar asszonyokból, a magyar leányokból.

Dixi.

— **Hósi halál.** A háboru nagyon kegyetlen, nincs tekintet tel senkire, semmire, elrabolja tőlünk azokat, akiket legjobban szerettünk, megfoszt bennünket azoktól, akik a szívünkhöz nőttek. S az a kegyetlen hír, mely szomorúságunkat hozza, nem jár ömlőlabakon, hamar elér hozzánk, hogy annál nagyobb fájdalmat, annál nagyobb keserűséget okozzon. Ilyen nagy szomorúságot okozott az a hír is, mely Pálty Ferenc, helybeli tanító hósi haláláról szól. Ez a kedves, szimpatikus fiatal ember, kit sokan ismertek, szerettek városunkban, kinek ellenségei nem, csak jóbarátai voltak, már

féléve küzdött az északi harc-térén. Jó kedvvel, nagy lelkesedéssel ment el a háborúba, küzdött bátran, vitézül és most jön a megröndítő hír: Pálty Feri meghalt a harc-térén, egy orosz gránát szétrocsolta a fejét s az természetesen azonnali halálát okozta. Megilletődéssel fogadjuk ezt a híradást; olyan nehéz elgondolni, hogy annyi kedves ismerős, annyi szeretett jóbarát mellett elveszítettük még a Pálty Ferencet is. Bizonyára ez az ér-zés hatja át ismerőseit, főleg kartsait, akik Páltyban egy kedves, jó pajtást, megértő kartsát veszítettek. A legnagyobb veszteséget azonban bizonyára az érzi legjobban, leginkább, kihez egész lelkével, szívével vonzódt, kit legjobban szeretett: a felesége. Egy gyászba öltözött fiatal asszony, kesergő szülő, jó testvérek siratják el hősüket, ismerősei, jóbarátai pedig szeretettel őrzik emlékeit annak, ki itthon kedves volt előttük, s ezért megbecsülték, s akit a dicsőség koszorujával díszitnek fel, mert hős volt, mert hőiesen meghalt a harcban, odaadta fiatal életét királyáért, szerett hazájáért!

— **Egy déli vasuti munkás kitüntetése.** Fuchs János honvéd-őrmeester, a székesfehérvári déli vasuti műhely érdemes lényező-munkása, a dalárdának és a tűzoltó egyesületnek tagja, mint hős katoná harcol az északi harc-térén. Vitézségéért kitüntetés is kapott, első osztályú vitézségi érdmet. A kitüntetést a harc-térén adták át a vitéz katonának.

— **Katonai őrőség a vízvezetéknl.** A honvéd állomasparancsnokságot, a városi tanács határozatából kifelől, meg fogja keresztai a város, hogy a vízvezeték őrzetere 4 katonát rendeljen ki.

— **Fejérmegye törvényhatósági bizottsága** az évi első rendes közgyűlést folyó évi február 1 én d. e. 10 órakor a székház első emeleti nagyertermében fogja megtartani. A tárgysorozat kiemelkedőbb pontjai: Alispáni jelentés. A központi választmány újralakítása 1915—1918 évekre. A hadsegélyezés közjaira szolgáló ideiglenes és részleges adóki-vetésére hivatott bizottság megalka-tása. Gróf Széchenyi Viktor főispán köszönet levele a harciértől. Cs. és kir. 69. sz. Hínderburg tábornok nevével viselő gyalogezred köszönet levele. Abauj-Torna vármegye átirata a folyamamban levő fegyveres küzdelemben a megysar nemzet önálló aliamóságának kidombo-rítása tárgyában Kassa ez. kir. város átirata a pénzügyminiszterhez a hadavonultakat érintő adóügyi kérdések szabályozása tárgyában. Budapest székesfehérváros közjainak átirata adomány felajánlása ügyében az ottmani Vörös fálhdol celjaira. A Zimoly—csala—börgönd-községi közdülö u felvétele a vicci nális utak hálózatába. A törvényhatósági bizottság tagjait választó kerületek és a választandó bizottsági tagok számaának kimutatása. Mór község határozata hadikölcsön-kötvények jegyzése és lombardio-zása tárgyában. Emlékkönyv Fejérmegye részvételéről az 1914—15 évi háborúban. A vármegyei Szent György közkörház tüzelőanyag szállításiának biztosítása.

— **Ló akarta bunkóznai az igazságot.** Babai József 45 éves kislangi körhintás a ma reggeli vonattal bajtót Székesfehérvárra. A vizsgálóbíró idézte be, hogy egy ellene folyamatban levő bűntudgyben kihallgassa. Ugyanazzal a vonattal érkeztek meg felesége és 9 éves kis leánya is, akik meg mint tanúk voltak megidézve. Az egész uton azon igyekezett Babai József, hogy feleségét rábeszélje, ne valjon ellene, de az csak tán orithatatlan maradt.

TÁRCA.

Marosi Arnold könyve.

Néhány év előtt kiváló szerencsében részesültünk. Mint az államaink első Muzemegyessület választmányi tagját eljutottunk a Muzemnek nevezett raklárhelyiség nehéz aji elé. Nehéz börtön-kulcsokat csörgetett a boldogult Hattyúi Dezső igazgató s fölnyitotta azokat az ajtókat, amelyekben belül élő embernek ugyancsak tilos volt a bemenetel. Végignéztük a szépszámú, de költői rendellen-ségben összehalmozott régiségtárt: kistázekakat, nagyfázekakat, régi pénzeket, katonai rekvizitumokat, amik a nagymutly Fejérmegye régi dicsőségéből ebbe az éji homályba beletévedtek. Uristen! ki lesz az a zseni, aki ebbe az összevisszaságba olyan rendet terem, hogy laikus ember szemé elé is odakerülhet? És akadt rá ember. A mi eléggé meg nem becsülhető Marosi Arnoldunk személyében. Összefogott a fard-

hatatlanságánál csak önzellenségével vagy Philipp Istvánval, mellet-tük állt városunk méltó büszkesége: Lauschmann Gyula dr. főorvos és hónapok kitartó munkájával olyan gyűjteményt hoztak létre, amelyenről még csak álmódni se merésztünk. S a mit Marosi Arnold azóta tett, amennyi mindenféleképp gyarapította a szép-jövőjü intézetet — s tegyük hozzá: roppant munkája mellett teljesen önzetlenül — megérdemli, hogy a kultur Fehérvár legértékesebb emberei között emlegessük a nevét.

Ezeket a többé-kevésbé ismert dolgokat el kellett mondanom, hogy meglegyen a keret ahhoz a pompás könyvhöz, a melyet Marosi Arnold „A természet élete” címen a világ elé bocsátott. Mikor a Muzemegyessület választmányában nagyobb szabású jelentéseit halljuk, azt gondoljuk, hogy ennek az embernek tanári működése mellett lehetetlen mátra is időt szakítani. S a mint látjuk, mégis lehetséges. Szép lelkével a természet gyönyörűségeiben él. Az egyszerű szerzetesi szoba egy egész világ bájosnál bájosabb ismereteitől rajzik.

A mit a tudomány évezredek lassu munkájával földolgozott, a mit a jelen csodálattal szemléli s a miből kisugárzik az örök Alkotó utolérhetetlen szépsége, az mind ott él Marosi tanár lelkében s önnan szép sorban, rendben, be-lekerült abba a nagyon kedves könyvbe, a melyly a Szent-István-Társulat, mint könyvkiadó megtisztelte a magyar olvasó közönséget. A mikor olvastam, a minden lapra odakerült képeket, mézegetem, úgy érzem, hogy erre a könyvré nagyon nagy szükség van. Annyi minden él, nyüzsgő körülöttünk, a minek a titokzatos mélysegeibe jó is, kell is belete-kintennünk, meg kell ismerünk a multját, titokzatos jelenét s azt a bámulatos rendet és tervszerűséget, amely arra ösztönzi az embert, hogy hódolatlan hajtsa meg fejét annak az Alkotónak bölcsessége előtt, aki mindent ami számunkra teremtette. Szeretnék részletes is-mertetésbe is fogni, de célra ve-

többnek taládom, ha lemasóloom Platz Bonifác drnak, a mi nagy-szerű természetűdősünknek, a Tudományos Akadémia tagjainak sorait, aki Marosi könyvéről a Kath. Szemlében a következőket mondja:

„A komoly, a mélyenjáró tudásnak valóságos kaleidoszkopja ez az értékes, és hogy a legjellemzőbb jelzőt használjam, ez a kedves könyv. A tudásnak nagy és megérett kincs-tárával rendelkezik az, ki a földi mindenség változatos tengeréből ezt a gazdag tartalmú, szín-pompás és lebilincselő tárgyú könyvet írta. E könyvet olvasván, úgy éreztem magam, mintha gyönyörű virágos kertben járnék, amelyben szünetlenül újabb s újabb virágok pompáznak felém. A földnek élete, fejlődése, korai és korszakai jellemző növény és állatvilágukkal eleven valóságként vonulnak el előttünk, röviden, de világosan és mindent átfogó kerekdedséggel. Megérinti a szerző az élet eredésének nagy problémáját; a növény, az állatvilág csodálatos sokszerűségét, az egymásra való utaltságot,

Bevonuló népfelkelők figyelmébe!

Alsóing és nadrág gyapju és teveszorból, gyapju svetter, teveszór- és szörme mellény, nyakvédő, hósapka, érmelegítő, lábszárvédő, vízhatlan posztó- és bőrgamaschni, kötött és bárny-béleléses keztyű, teveszór-harisnya, talpmelegítő, szörmeallér zseblámpa stb.

Nagy választékban, legolcsóbban **NOFITZER**-nel kapható. Vízhatlan hátizsák, „Baschlik” fejtendő és takaró-pokrocból nagy választék.

A vonatról leszállva, amikor látta, hogy hiábavaló minden könyörgés, bunkos botjához folyamodott. Hatalmas ütással sújtott le feleségére, úgy hogy az véres fejlet esett össze. Az állomáson levő Vörös kereszt Egylet kirendeltsége nyomtan megjelent a helyszínen s az nyújtotta az első segínyt a fején erősen vérző asszonynak. Babai József ellen ebből az ügyből kifolyólag is újabb eljárás indult meg.

— **A baromfiélesztő szövetkezet** kérelmet intézett a városhoz, hogy az általa bérbé vet Kalló-malom restaurálásán befektetett 1500 koronát kitévő költséget a város fizesse vissza. A kérelemmel ma délelőtti foglalkozott a városi tanács s úgy határozott, hogy a munkalátogat megvizsgálása utánra halasztja a választást.

— **Az ápolónők névsora**hoz. Egy névsor jelent meg az ápolónőkről, melyben kik voltak tüntette mindazon hölgyek, kik városunk társaságából a munka és az áldozatkész szeretet cselekedéseivel fonják körül a városunkban szorgalmat kereső sebesült hősöket. Az az egyszerű névsor, melyben csak nevei vannak felsorolva a sebesültek közül a szeretet cselekvéseit végző hölgyeknek, menni jószágrol, a női lélek menni szépségről, szeretetéről tanuskodik. A lista azonban meg a nevek felsorolásában is hiányos. Az óriási forgalmat lebonyolító s ennek arányában hasonló munkásságot igénylő pályaudvari üditő állomásra értjük. A nagyarányú munkakör, a százfélé feladat és kötelesség teljesítés itt szinte kizárólag a női erőre támaszkodik. Az ápolónői hivatás és munkakör talán itt leginkább nem flanc, egynémi kedvtelés, nem szórakozás, hanem csupa munka, nagy, nehéz fáradság, csupa áldozat. Itt az ápolónői hivatás az éj-napot kiváó szoros kötelesség teljesítés hősire méreteit

amelyből nem a mindenek harca mindenek ellen, hanem az egészséges pompás harmóniája származik. A növények s rovarok alkalmazkodása, a tengernek, a sivatagnak, az erdőnek élete szines valóságában áll előttnak. Figyelemmel van a szerző a származásán kérdéseire is; mérséklettel értékeli őket, reámutatván sok helyütt a származásán elveinek bizonytalanságára és lehetetlenségére. Marosi könyve a nagy közönségnek szólókorban, mely ismeretlen világokról nyer élvezetes okulást ez uton és igen változatos tartalmú könyvet. De a tudós elme is élvezettel olvashatja: mert mindenkor gyönyörködte, ha az igaznak és szépnek harmóniáját látjuk valamely műben. A fehérvári ciszterciata tanár nagyon hasznos és igen kedves munkát végzett. A Szent-István-Társulatot is dicséret illeti, mert gazdagon és szépen illusztrálta e könyvet. Lelkiismeretesen ajánlom mindenkinek. A Szent-István-Társulat rendes tagjai illetmény gyantán fogják kapni.

Több dicséretet azt hiszem nehéz volna ráhalmozni s illetékesebb helyről se jöhetne elismerés, a mely ezt a szép könyvet utjára kíséri. Mindéhez én csak annyit fűzök még, hogy ha a hárctéren vitézségi érdemek tűznie a helyek derekasan megálló katonáink mellé, ilyen kitüntetés bátran megilletné Marosi Arnoldot is, a ki a tudomány küzdelmeiben a siker ily oroszánrészt vívta ki.

Bilkei Ferenc.

mutató odaadás és áldozat. Ha a listélet és hála minden hőlyget megillet, aki a sebesültek gondviselésében odaadón vesz részt, első sorban megilleti a vasuton szolgálókat teljesítő hölgyeket. A róluk közölt névsor volt hiányos. Egy ápolónőnek a neve maradt ki, aki nagy szeretettel, odaadással a női lélek nem kisebb jószágával szolgálja ápolónői hivatását, mint bárki más. Bármilyen kedvezőtlen az idő, nagy a sár, minden reggel megjelien a vonatknál, kiszolgál, főz, kötszereket készít, elkölde, főm modorával azt adja, ami a legkedvesebb és legtöbb ajándék a sebesülteknek ezen ápolónőitől kerül a kórtérnem komor falai közé. Az ápolónők listájából nem maradt ki ez a főmleltű, nagyműveltségű hölgy: *Véressy Matild*.

— **Lövöldöző vendég.** Tegnap este egy 9 óra tájban a Simor-utcai Filippovics vendéglőben egy kovács katoná mulatozott. Jökévében annyira ment, hogy revolvert rántott s több lövést tett. A vendégnek a közelben posztoló csendőrt rögtön segítségül hívatta, de mire az megérkezett, a katoná már a tetőn keresztül elmenekült. A rendőrség nyomozást indított, s keresi az eddig még ismeretlen katonát.

— **A 14-es évek a történelemben.** Egy olasz lap összeállította, hogy a 14-es év az évszázadok történetében milyen eseményeket mutat fel. Az összeállítás sok érdekes adatot tartalmaz. Több, mint ezer év előtti 814-ben Nagy Károly halálával kezdett bomlodozni hatalmas birodalma, 914-ben a Karoling nemzetség kihaltai és a magyarok bejövetelel valamennyi európai állam határa változást szenvedett. 1114-ben Vladimir orosz nagyherceg halálalagyn végelozotta nagyki-terjedésű birodalmát 12 fia között. Az összeállítás kimutatja, hogy a további évszázadok folyamán is milyen nevezetős volt a 14-es év, aztán szól a hozzánk közelebb eső időről. 1714-ben letűnt mindenkorra XIV. Lajosnak a napkirálynak hatalma. Az utrechti béke után Európa térképe megváltozott. Attól kezdve lett Anglia a tenger leghatalmasabb ura. Németország kezd katonai hatalmát kifejteni és egyben Ausztria uralmát eltolódni. Poroszország pedig növekszik. 1714-ben lett teljesen vége Spanyolország tulsulyának is. ezben az évben biztosította magának Anglia Gibraltár birtokát, 1814-ben roszadt össze Napoleon hatalmas ereje. Orosz Poroszország, Ausztria és Anglia szövetségtek és győzelmük után megváltoztatták Európa térképét. Ekkor lett újra állam Németföld (Hollandia és Belgium) és Luxemburg nagyhercegség. Svájc megkapta Genf, Neuchatel és Valais kantonokat a genai köztársaságot egyesítették a sardiniái, királlyal, a Bourbonok visszatértek Nápolyba, Anglia biztosította magának Maltát. A kimutatás összeállítója most arra kíváncsi, hogy mit hoz végeredményben az 1914-es év. Arra csatugyan kíváncsiak vagyunk.

— **Kimutatás az Ezredéves iskolánál** berendezett katonai körház részére 1915 január 13. tól 20-ig befolyt adományokról: Idb. Pápay Nándorné sütemény, Löwy Gyuláné sütemény, Heller Edéné csirkebecsinált, Fejérmegyei Napló 200 db cigarettá, Kristóf Károly 25 üveg sör, és 100 db. cigarettá, Heller Edéné 15 drb. tojás, 5 liter tej, Wertheim Pálné pogácsa és cigarettá.

— **Halál a borhamisítókra.** Erdekese esete: jegyez fel 1705-ből egy berlini krónika. Már 1705-ben törvényt alkottak volt a borhamisítók megakadályozására. Feuerhadt Jakab János kádármeister azonban el-elcsere annak, hogy a törvények a bornak ólomcukorral, vagy más anyagokkal való hamisítását nemcsak súlyos pénzbírsággal, de becsület-s szabadságvesztéssel, sőt halálbüntetéssel is sújtották, vigan gyártotta a bort ugy Berlinben, mint pedig a többi vidéki városban. Végre is rajfavesztett és miután a hamisított boroktól sokan megbetegedtek, sőt meghaltak, birodalmi főváros tanácsa éjlesztésre ítélte, melyet végre is hajtottak rajta. A bor receptjeit nyilvánosan elégették, a hamisított borkészletet pedig megsemmisítették. Ma ilyen szigorú megtorlást azokkal szemben, akik más egészségére törnek, várni nem lehet, de mégis van egy mód, amelylyel tönkre lehet tenni a hamisítókát. Akit egyszer hamisítónak értek, azoktól megvonják a bizalmat.

— **Rövid hírek.**

Elveszett. Egy elemi IV. o. t. zárdai növendék elvesztette kezimunkáját a Deák-Ferenc-utcaól a zárdáj vezető uton. A megtalálójá hozza be szerkesztőségünkbe.

Ülés. A városi nyugdíj-felügyelő bizottság 25-én d. e. 11 ór kor tartja ülését.

A vízvezeték alkalmazzott nyugdíj ügyében a városi tanács a nyugdíj választmány és jogügyi szakosztály pártól véleményét tette magáévá.

— **Anyakönyvi kimutatás 1915. jan. 1-től jan. 15-ig született:** Törvényes fiu: 7, leány 6. Törvénytelen fiu 2, leány 0. Összesen 15. Ezek közül halva született 0. Meghalt: Fiu 3, leány 2, férfi 0, nő 4, összesen 14. Eszerint a születés halalozást a 1-el mutata feül. Házasságra lépett 6 pár.

Elhaltak:

Engelhardt János r. k. 19 éves d. v. lakatos Sarló-u. 8. — Schuller Ferenc, r. k. 6 napos, Öreghegy 706. — Hecceg Izidor, izr. 71 éves földönaruló rófös, Sütö u. 6. — Babotai Mihály, r. k. háztulajonos, 67 éves, Temető-ör 17. — Hankóci Ede, r. k. önálló gyógyszerész, 76 éves Seregélyesi-ut 1. — Bncsik Mária, r. k. 19 hónapos, Maroshegy, 184. — Schweininger Károly, r. k. 26 éves, fodrász Komáromi-vonal 3 órház — özv. Stern Jakabné, Weisz Julianna izr. 81 éves, Színház-u. 4. — özv. Katona Józsefné, Susa Julianna, ref. 74 éves, Rózsá-u. 1. — Augspurger Ferencné Knittelhoffler Teréz, r. k. 65 éves, Nador-u. 5. — özv. Czeiner Alajosné, Konporics Mária, r. k. felsőkirálysor 5. — özv. Rózsás Pálné, Márkus Eszter ref. 76 éves, Salétrom-u. 17. — Stéger András r. k. 2 hónapos, Vágóhídi dűlő. — Kiss Julianna, r. k. 1 hónapos, Szárazrét.

Kihirdetések:

Bokor Miklós izr. parafadugó gyáros Szolnok és Weisz Katalin izr. Széhehérvár. — Kovács Imre Gáspár, r. k. cipész Budapest és Péter Mária Anna r. k. Székesfehérvár. — Nagy Mihály, r. k. d. v. raktármunkás és Kis Anna r. k. Széhehérvár. — Király István, r. k. földmiv. Urhida és Farkas Teréz r. k. Széhehérvár. — Lics István, r. k. d. v. fűtőházi munkás és Szabó Katalin-Erzsébet r. k. Székesfehérvár.

— **Színházi cukorkák nagy választékban, szaloncukor, tea sütemények. Naponta friss vadak, pönteken balatoni süllő. Gabauer Testvéreknek Kossuth-utca 9. Telefon 340.**

— **Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult szer a dr. Störk-féle komprimált mellspasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerüzében Székesfehérvár Városházter.**

PLUMEI kávébehozatal

SZÉKESFEHÉRVÁR
:: (BARÁTKO EPÜLETE) ::

Pörkölt kávékeverékei utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldé! Telefon 250.

Kávéházban, vendéglőben, dohánytözsdékben, fodrásztermekben kérjük a Fejérmegyei Naplót.

600 koronas utcai emeleti lakás a Vörösmarty-téren bevonulást miatt kiadó máj. 1-re, esetleg azonnal. Cim a kiadóban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Asszonyregiment, Faiduli Kálmán jutalomjátéka.

Az eddig megjelent összes Henny Porten filmek felülmúlja a Boldogság völgye c. 3 felvonásos dráma, melyet tegnap mutatott be az Apolló Színház. A bemutatón megjelent szépszámú és előkelő közönségnek nem mindennapi élvezetben volt része. A kiváló művészón olyan alakítás produkált, hogy csak elismerést váltott ki a köönségtől. E grandiózus film a remek kiegészítő műsorral ráa'ható utoljára.

Szerkesztői üzenet.

Sz. L. Mi sem tudjuk, hogy mit akart a szindirektor ezzel mondani, majd alkalmilag megkérdéztük. Kétségtelenül furcsa, de jó zivrré vall, hogy a direktor legfőbb konkurencsere ráfogja, sőt plakátokon hirdeti, hogy a mozi tündér! Tündérnek nevezni a mozi erősen pozitívus lélekre vall, de hogy egy szindirektor-nak van ilyen szép szava a mozi számára? A darab címe egyébként: *Mozitündér*, németül Kinokönigin. Az összetett szavak nem ritkán okoznak így derűltséget.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLO

színház

PÉNTEK ÉS SZOMBAT
január hó 22 és 23-án:

Henny Porten a főszerepben

A boldogság völgye. Dráma 3 felvonásban.

4 pótkép.

MEGHIVÁS.

Az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitel-szövetkezet kötelekbe tartozó

Székesfehérvári

BUTORKÉSZÍTŐ IPAROSOK

ARUCSARNOK-szövetkezete

mint az Országos Központi Hitel-szövetkezet tagja

1915. évi január hó 31-én d. e. fél 11 órákor a szövetkezeti irodában

Rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámadosok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 2 tagjának választása.
6. Nétaláni indítványok.

1914. évi január hó 1-én a tagok száma 24, üzletrészeinek száma pedig 78 volt; az év folyamán belépett 3 tag 6 üzletrésszel, kilépett 1 tag 3 üzletrésszel; tehát marad az 1914. év végén 26 tag 81 üzletrésszel.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt, Székesfehérvár, 1915. január hó 18-án.

Az igazgatóság.

A kyburgji kísértet.

Rögny a német lovagok.

TITKOS VÉRTÖRVÉNYSZÉKEINEK

korából.

A Fejérmegyei Napló számára Dörö-A. nyoman írta Diabolo.

(119)

Győztünk!

A wevelsburgi várral szemben szirtes hegyerincek mentén százados szent csöndben sűrű erdők rengetege nyugszik. A vándor áhítattal lassan lépked a faóriások alatt. Mézet gyűjtő szorgos méhek erdők dalát döngicsélik szépen vadvirágos erdőszélen. Szakadékos szikla alján egy vén hársfa az őrszem, lány levele könnyen himbál szelid szellő karjain, de ha vihar fényegyeti mögötte a nagy rengeteget, akkor már jó előre jelzi suttogó szavával, hogy kellőleg felkészüljenek odabent fatársai, majd pedig, mikor tombolva tördel a fergeteg, eleje áll és terebélyes koronájával hódolni tanítja meg a vihart a kor előtt a nagy erdők százados óre előtt.

Most ragyogó nap süt. A vén hárs árnyékában folyomdár kuszik, repkény zöldül s a mohosfűves földön két férfi hever. Tekintetik me-reven a távolba nézelődik. Egyikük ősz lovag, páncélos melle termetes emberre vall, a másikon va-

dásruha van, ija mellette hever. Szemben a Wevelsburg, hol heves ostrom és vitéz védelem csatáz egymással. Ugyan ki nézne most a vén hárs felé? Es ha nézne is, nem látna meg a két férfit. Ők azonban odanéznek s jól látnak a várba és feszült figyelemmel lesik a harcot.

Kié legyen a győzelem?

A Wevelsburg a Vehme utolsó vára, ha ez elesik, a Vehme megszűnt. De ha megtudja védeni várát és az ostromlók ott vesznék el falai alatt, mi lesz akkor?

— Oh Istenem ki fog győzni?

— Isten megsegít!

— Ha nem győznek, érzem, hogy többé nem térök vissza szent Bálinthoz, lerohanok innen és közéjük vetem magam; egynehányat elküldök a pokolba, aztán fiam holttestére rogyva magam is meghalok...

— Uram, győzni fognak! Nézze uram újabb roham a vár ellen... a főkaput döngetik...

... a kapu kinyílik a hidat lebecsájták

... fogadják a rohamot!

— A fiam elől van! Oh Istenem tartsd meg őt nekem!

— Győzünk! A várbeliek futnak vissza! A mieink üldözik őket.

... a várba mennék utánuk!

— Bent vannak! Milyen heves harc!

... Mi az!? Az ég minden szentje segítsen! Mi az! Oh...

— A hidat felhúzzák! Csel volt!

(Folyt. köv.)

FELHÍVÁS.

„A Székesfehérvári Kölcsonói Segélyező Egylet”

az 1915-ik év kezdetével hat évre terjedő új évtársulatot alakít. Midőn erről a tisztelt közönséget értesíteni és ezen új — az egylet fennállása óta a 48-ik — évtársulatra való beiratkozásra felhívni szerencsénk van, egyuttal tisztelettel tudatjuk a következőket:

egy betét után hetenként

1 KORONA

fizetendő.

A felbecsültések 1915. év jan. hó 2-án veszik kezdetüket. — Az új évtársulatnak tagjai lehetnek: a magyar szent korona országai területén lakó, önjogi, vagyoniakkal szabadon rendelkező egyének és testületek, úgy törvényes képviselők bejelentése mellett kiskorúak is.

Az alakuló évtársulatba belépni kívánók f. 1914. évi december hó 1-től kezdve a vasár- és ünneppokokat kivéve, naponként délelőtti 9-től fél 12 óráig betétek jegyzése végett az egyleti helyiségben (Vagy Sándor-utca 8/a.) személyesen jelentkezhetnek.

Beiratási díj fejében minden egy korona betét után két korona, az egyleti alapszabályokkal ellátott könyveikéért pedig 20 fillér fizetendő.

Székesfehérvárott, 1914. évi november hó 30-án.

Pohlencz Aladá,

főkönyvelő.

Havranek József,

elnök.

A képes heti folyóiratok között első helyen áll az ÉLET. Szépirodalmával és művészi képzeletével a legkedveltebb. Megjelenik minden ávsrnap Budapesten. Fehérvári-ut 15/c.

OLYMPIA

MOZGÓFENYKÉPSZÍNHÁZ

— BUDAI-UT 3. —

Szombaton és vasárnap:

(Január hó 23 és 24-én)

Henny Porten-sorozat

V képe.

ÉVA.

Színzmű 5 felvonásban.

Írta: VOSS RICHARD.

Henny Porten a grandiózus drámában egyik legszebb alkötését tárja elénk.

Fényes műsorkeret:

Tengeri flottagyakorlat.

(Auktuáltás.)

Duci bácsi helyettese.

Szombaton 2 előadás este 6

és 9 órákor. Vasárnap 4 elő-

adás 3, 5, 7 és 9 órákor.

Katonáknak belépő díj 20 fillér.

A színház kelemesen fűtve van.

TERMÉNYEKNEK

eladását vagy beszerzését a Monarchia bármily részéte sikerrel közvetít:

Temesvár. Postafiók 41.

Címet tessék kivágni és eltenni!

APRÓHIRDETÉSEK.

Keresek 2 teljesen árva elárusító leányt, akik családtagnak lesznek tekintve. Teljes ellátás és 5 évi há szolgálat után 1000 koronát kapnak. Bővebb felvilágítással szolgál Szélessy Mihály Hajmáskér.

Két buzafölde az első dűlőben kukorica alá kiadó. Tudakozódnál Salétrom-utca 24. sz. alatt lehet.

Hazi (keresztzett) nyulak eladók. Tudakozódnál lehet Eicher Jánosnál, Malom-u. 9. szám d. u. 1-2 óra között.

Johann harmoniumot keres rom. kath. iskolások Fehérvárcsurgó.

Egy kétszobos utcái ur lakás a hozzártartozó mellékhelyiségekkel együtt május 1-re kiadó. Bővebbet Kümmel virágüzletben Kossuth utca.

Kereskedelmi szakmában raktárnoki, vagy segédként állást keres 25 évi gyakorlattal bíró szakember. Cím a kiadóban.

Zárgondnoki kezelemem alatt levő három drb. buzafölde egy évre, esetleg 6 évre trágyázás alá is bérbe adom. Almássy János, József-utca 3. szám.

Ha venni, vagy eladni akar, te-tétlenül hirdessen az apróhirdetése-
ben.

ÉRTESÍTÉS.

A nagyérdemű fogyasztóközönség szíves tudomá-sára adjuk, hogy közkezdveltségnek örvendő

Szent János idény-sörünket

január hó 15-től, míg a készlet tart
forgalomba hozzuk.

Kitünő tisztelettel

Dreher Antal

sörfőzdéi r. t. székesfehérvári
telepének vezetősége.

Kapható

Poharankint: Palackokban:

Fekete Sas szálloda étter-
meiben.

Magyar Király szálloda ét-
termeiben.

Özv. Emnecht Gyuláné,

Rédei Vilmos,

Kostyelik József sörcsarno-
kában.

Hungária és Nádor-kávéház

Szigethy Testvérek,

Fabián Lajos,

Szatmári Aladár,

Mező-féle Bodega,

Gebauer Testvérek cse-
mege kereskedésében.

és minden jobb fűszer-
üzletben, ahol DREHER sörélarusítás van.